

GİDERLERLE İLGİLİ ÖZEL DOSYALAR

**AMORTİSMAN UYGULAMASINDA ÖZELLİK GÖSTEREN
KONULAR NELERDİR ?**

**ÖZEL DOSYA
NO:17**

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 313 ücü maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca “işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan gayrimenkullerle 269. madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edavat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.”

Yine bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü “Değeri (378 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği ile 01/01/2008 tarihinden itibaren) 600 YTL. Yi aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri (378 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği ile 01/01/2008 tarihinden itibaren) 600 YTL yi aşmayan alet, edavat, mefruşat ve demirbaşlar amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu had topluca dikkate alınır.” Şeklindedir.

Vergi Usul Kanununun, 17/12/2003 tarihli ve 5024 sayılı Kanunun üçüncü maddesi ile değişen ve 01/01/2004 tarihinde yürürlüğe giren 315. maddesi ile “Mükellefler amortismanına tabi iktisadi kıymetlerini Maliye Bakanlığının tespit ve ilan edeceği oranlar üzerinden itfa ederler. İlan edilecek oranların tespitinde iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınır.” hükmü getirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak V.U.K. Genel Tebliği ile düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelere göre aşağıda belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir.

01/01/2004 tarihinden önce aktife giren iktisadi kıymetler için 5024 sayılı Kanundan önce yürürlükte bulunan hükümlere göre amortisman ayrılmaya devam edilecektir.

31/12/2003 tarihinden sonra iktisap edilen amortismanına tabi iktisadi kıymetler Vergi Usul Kanununun 5024 sayılı Kanunla değişen hükümlerine göre amortismanına tabi tutulacaktır. Buna göre, Maliye Bakanlığınca belirlenen oranlar, iktisadi kıymetlerin kullanıldıkları yerler itibarıyla 333 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği eki listede gösterilmiştir. Mükellefler, 31/12/2003 tarihinden sonra iktisap edecekleri amortismanına tabi kıymetlerin amortisman oranını listeden bularak uygulayacaklardır. Bu listenin 1-6 bölümleri arasında genel sınıflamalar yapılmış ve amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri ve amortisman oranları tespit edilmiştir. Listenin diğer bölümlerinde ise sektörler itibari ile kullanılan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri ve amortisman oranları belirlenmiştir. Mükellefler, uygun amortisman oranlarını tespit ederken öncelikle, sektörel bazda tespit edilen amortisman oranlarını dikkate alacaklar, bu ayrımlarda bulunmayan amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak oranları, genel sınıflamada yer verilen oranlara göre tespit edeceklerdir.

Azalan bakiyeler usulüne göre amortisman uygulamasında, amortisman süresi normal amortisman nispetlerine göre hesaplanacak ve de bu sürenin son yılına devreden bakiye değerin, o yıl içinde tamamen yok edilmesi gerekecektir. Bu usulde uygulanacak amortisman oranı normal amortisman oranının iki katıdır.

Listedeki herhangi bir sınıflamada yer almayan amortismanına tabi iktisadi kıymetlere uygulanacak amortisman oranları için mükelleflerin müracaatları üzerine Maliye Bakanlığınca belirlenecek süre ve oranlar üzerinden amortisman ayrılabilir.

333 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği eki listede bulunmayan amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin faydalı ömürleri Maliye Bakanlığınca belirlenerek ve bu listenin ilgili bölümlerine yerleştirilmek üzere 339 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği ekinde yayımlanmıştır.

333 sıra numaralı V.U.K. Genel Teblięinin 1-6 bölümleri arasındaki sınıflamalar, tüm mükellefler için ortak hükümler içermekte ve bu iktisadi kıymetler genel olarak tüm sektörlerde ana faaliyete ilişkin aşamaların dışında kullanılan iktisadi kıymetlerden oluşmaktadırlar. Sektörel sınıflamalarda yer alan iktisadi kıymetler ise mükelleflerin faaliyet konuları dikkate alınarak tespit edilen ve bizzat üretim, imalat, hizmet vb. Aşamalarda kullanılan iktisadi kıymetlerdir. Böylece, mükellefler öncelikle faaliyette buldukları sektörü tespit ederek hangi iktisadi kıymetin hangi sınıflamaya dahil olduğunu belirleyeceklerdir. İlgili sektörde ismen belirtilmeyen ancak 1-6 bölümleri arasında yer alan iktisadi kıymetler ise 1-6 bölümünde gösterilmiş olan faydalı ömürleri üzerinden amortismanına tabi tutulacaklardır.

Sektörel sınıflamada ismen belirtilmeyen iktisadi kıymetlerin 1-6 bölümleri arasındaki sınıflardan herhangi birinde yer alması durumunda öncelikle 1-6 bölümleri arasında yer alan amortisman oranları üzerinden amortismanına tabi tutulmalar gerekmektedir.

Örneęin, madencilik sektöründe kullanılan bir kamyon madencilik sektörüne ilişkin (8) numaralı sektörel sınıflamada ismen yer almamaktadır. Ancak, bu sektörde kullanılan

kamyon “6.Taşıma Araçları” genel sınıflamasında yer aldığından dolayı madencilik sektörüne ilişkin faydalı ömür (10) yıl üzerinden değil, 6. Numaralı sınıflamadaki faydalı ömürler (hafif kamyonlar 4 yıl veya ağır yük kamyonları 5 yıl) üzerinden amortismanına tabi tutulacaktır.

333 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliği ve bu tebliğe ekli listede yer alan ve birden fazla sektöre ilişkin işlerde kullanılan veya birden fazla ürünün imalatında ya da üretiminde kullanılan iktisadi kıymetler için söz konusu tebliğlerle tespit edilen en yüksek faydalı ömre ve en düşük amortisman oranına sahip olan sektöre ait faydalı ömür ve amortisman oranına sahip olan sektöre

345 sıra numaralı V.U.K. Genel Tebliğindeki açıklamalar doğrultusunda ticari amaçla kullanılan araçlar için iktisap edilen lastiklerin, faaliyet gösterilen sektörün çalışma şartları gereği tahsis edildiği hizmette kullanılmaya hazır hale geldiği tarih itibarıyla faydalı ömrünün bir yıldan az olması halinde amortismanına tabi tutulması mümkün olmayacağından kayıtlara doğrudan gider olarak intikal ettirilmesi mümkündür.

5228 sayılı Kanununun 13. maddesi ile 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Hakkında Kanununun 7. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki yer alan hüküm “1.Mükellefler kullanmak üzere satın aldıkları ödeme kaydedici cihazlar için %100’e kadar amortisman oranı seçebilirler.” Şeklinde değiştirilmiştir. Söz konusu değişiklikle, kanuni bir yükümlülük olan ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetinin getireceği maddi külfeti azaltmaya yönelik olarak mükelleflere, kullanmak üzere aldıkları ödeme kaydedici cihazlar için %100’e kadar amortisman oranı seçebilme imkanı tanınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 189. maddesi uyarınca üzerinden amortisman yapılan kıymetler ve bunların amortismanlarının; envanter defterinin ayrı bir yerinde, özel bir amortisman defterinde veya amortisman listelerinde gösterilmesi; 320. maddesinin son fıkrası uyarınca amortismanın herhangi bir yıl yapılmamasından veya ilk uygulanan nispetten düşük bir hadle yapılmasından dolayı amortisman süresinin uzatılmaması ve yine bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uyarınca faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları binek otomobilleri hariç olmak üzere, işletmelere ait binek otomobillerinin aktife girdiği hesap dönemi için ay kesri tam ay sayılmak suretiyle kalan ay süresi kadar amortisman ayrılması ve amortisman ayrılmayan süreye isabet eden bakiye değerini, itfa süresinin son yılında tamamen yok edilmesi gerekmektedir.